

Sóc especial i m'encanta!

Laia Roig

Fundació ADANA / Roig i Encuentra, 2017

Moltes vegades tenim entre les mans llibres se caràcter autobiogràfic que ens posen en contacte amb vivències personals relacionades amb trastorns mentals o problemàtiques dins de la convivència a l'entorn escolar.

La Laia, una nena de 12 anys, ens posa en contacte amb el seguit de patiments i rebuigs que va rebre des del curs de P-5 com a conseqüència de les seves dificultats per seguir al mateix ritme que els seus companys les explicacions de la mestra a classe.

És un llibre amb una escriptura molt planera i clara, sense cap deix irònic ni cap doble sentit, que ja des del seu inici situa al lector en el pla realista i de sinceritat emocional amb què està escrit. La mateixa dedicatòria va orientada vers tots aquells que se *senten uns pringats*.

Però la seva transparència permet fer-nos presents unes realitats viscudes per una persona que no amaga la forta repercussió que han representat per ella i que no deixen indiferent a cap lector que vulgui endinsar-se d'una manera paradoxal en aquest sorprenent plaer per sentir-se diferent.

Amb la lectura d'aquest breu escrit, assistim al relat de situacions que posen en situació de víctima a la narradora, en tant que se sent assetjada, marginada i humiliada pels seus companys de classe des del moment en que es fan visibles les seves dificultats per seguir amb prou eficàcia les explicacions de la mestra a l'aula.

La Laia s'havia identificat fins a aquell moment com una nena riallera, creativa i molt feliç, amb un context familiar que l'enfortia i li donava energies per creure en sí mateixa. Se li va enfosquir el seu horitzó al ser titllada de lenta i endarrerida per les seves distraccions. Aquestes qualificacions la van anar allunyant del seu grup de la classe quan veia que *tothom sabia el que s'havia de fer*, menys ella.

Va viure moltes circumstàncies de desarrelament, com canvi d'escola i repetició de curs, que la van fer sentir com una persona no desitjable ni per al treball escolar ni per al joc. Tot plegat va fer créixer una sensació de soledat que la va afectar emocionalment i somàticament, amb el patiment d'alguns trastorns orgànics.

Un dels múltiples professionals de la salut que la van atendre va diagnosticar-la amb el recurrent trastorn de dèficit d'atenció i aquí va incidir el dubte de si es podia considerar com una persona normal. En aquest punt tenim una nova oportunitat de comprovar aquesta tendència a la patologització de tots aquells infants que no s'ajusten als canons de conducta i aprofitament de les condicions escolars més clàssiques. Només cal veure els extractes dels informes educatius d'aquelles èpoques que apareixen al llibre.

Fa algunes consideracions sobre el significat de la paraula normal, el com ens apropa o allunya dels nostres companys de camí i de quines repercussions pot tenir en la nostra confiança i benestar personal.

En aquestes condicions, el suport de la seva família li va ser essencial per trobar fortaleses i enfrontar-se a l'empedrat camí pel què transitava. Gràcies al discurs de la seva mare va poder-se veure amb el constructiu efecte de la resiliència que la fes sentir més lliure, com un globus d'heli, sempre disposat a enlairar-se i volar lluny del terra, però afermable a la realitat amb una corda que ella mateixa podia regular.

La Laia va aprenent a dominar la seva distància amb el món, les explicacions de classe i les relacions amb els seus companys. I el que és més important, sentir-se lliure i identificada amb ella mateixa quan es deixava volar.

Aquest llibre és un cant a la visió positiva del sentir-se especial. I fa referència a aquesta especialitat en el sentit de ser un do reservat a pocs, però escollits. En tot el text identifiquem una nota d'imaginació molt constructiva, que sempre empeny cap a la visió positiva de la realitat, per molts obstacles que contingui.

Quan ens trobem amb aquestes descripcions del patiment i la incomprensió dels entorns relacionals més bàsics - i l'escola n'és un d'ells - ens hem de plantejar alguns interrogants sobre la pràctica professional i de les nostres intervencions amb el nostre alumnat.

Cal que revisem seriosament les observacions parcials i les conclusions errònies que podem cometre per precipitació sota la pressió de les urgències i la burocràcia de la immediatesa. Algunes de les decisions que prenem poden estar molt condicionades per la gravetat aparent o per la distorsió que certs aspectes caracterials de la canalla poden repercutir en la convivència i el funcionament ordinari dels grups.

En tots els casos, saber revisar la nostra mirada, l'objectivitat, i poder diferenciar tots els components que de debò intervenen en les situacions de conflicte o inadaptació serà una bona estratègia per evitar caure en l'aplicació de comodins diagnòstics i de propostes reeducatives per a persones que no s'ajusten als estàndards més còmodes d'atendre a l'entorn escolar.

Amb tot, hem de ser conscients que l'autora del llibre ha fet un gran esforç d'humilitat i sinceritat exposant la seva experiència, com també ho va fer el passat 2 de febrer del 2019, a la *IX Jornada Multidisciplinària: Assetjament Escolar i Cyberbullying*, organitzada per la Societat Catalana de Pediatria, en l'espai de la qual vàrem tenir l'ocasió de conèixer personalment la Laia i compartir el seu relat i la seva conversa, altament enriquidora.

Jaume Forn i Rambla